

Súd: Okresný súd Trebišov
Spisová značka: 4C/24/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7923201402
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Zahorčák
ECLI: ECLI:SK:OSTV:2023:7923201402.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trebišov sudcom JUDr. Martinom Zahorčákom v spore žalobcu: Sociálna poisťovňa so sídlom v Bratislave, pobočka Košice, so sídlom v Bratislave, IČO: 30 807 484, Festivalové nám. č. 1, 041 84 Košice, proti žalovaným: 1.) A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. D. X/XX, XXX XX B., 2.) KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, IČO: 31 595 545, Štefánikova 1, 811 05 Bratislava, o zaplatenie 1 392,50 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Žalobu zamieťa.
- II. Žalovanému v 1. rade proti žalobcovi nepriznáva právo na náhradu trov konania.
- III. Žalovanému v 2. rade proti žalobcovi priznáva právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručovanou a doručenou tunajšiemu súdu dňa 6.4.2023 domáhal od žalovaných spoločne a nerozdielne zaplatenia sumy 1 392,50 Eur.

Žalobu odôvodnil tým, že dňa 8.12.2018 viedol žalovaný v 1. rade osobné motorové vozidlo a neprispôsobil rýchlosť jazdy poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam v dôsledku čoho prednou časťou vozidla zrazil poškodených E. F. G. a B. H. a spôsobil im zranenia. Prvý poškodený bol uznaný dočasne práceneschopným od 10.12.2018 do 14.4.2019. Žalobca mu počas tejto pracovnej neschopnosti vyplatil nemocenské dávky vo výške 3 154,40 Eur. Poškodenej bola uznaná dočasná práceneschopnosť od 10.12.2018 do 28.2.2019. Žalobca jej vyplatil nemocenské dávky vo výške 736,90 Eur. Zodpovedným za vznik dopravnej nehody je žalovaný v 1. rade, za čo bol odsúdený rozsudkom Okresného súdu Košice II zo dňa 22.9.2020, sp.zn.: 6T/33/2019. Výzvou zo dňa 9.3.2022 č. 21/1022 žalobca vyzýval na dobrovoľne splnenie povinnosti nahradiť žalobcovi škodu vo výške 3 154,40 Eur a výzvou zo dňa 9.3.2022 č. 22/2022 vyzval na dobrovoľne splnenie povinnosti nahradiť žalobcovi škodu vo výške 736,90 Eur. Keďže škoda bola spôsobená v dôsledku dopravnej nehody žalobcom poslal uvedené výzvy aj poisťovateľovi vozidla vinníka dopravnej nehody a to žalovanému v 2. rade. Na základe výziev žalovaný v 2. rade v listoch zo dňa 16.3.2022 oznámil poistné plnenie, ktoré však predstavovalo len čiastočnú úhradu celkovo požadovanej sumy. Žalovaný v 2. rade uviedol, že nárok na náhradu škody, ktorá vznikla výplatom dávok v mesiacoch január a február 2019 považuje za premlčaný. Na základe výzvy č. 21/2022 bola žalobcovi uhradená suma 1 985,10 Eur a neuhradených ostalo 1 169,30 Eur. Na základe výzvy č. 22/2022 žalovaný v 2. rade uhradil 513,70 Eur a neuhradená ostala suma 223,20 Eur. Celková neuhradená výška náhrady škody je 1 392,50 Eur. Žalobca je toho názoru, že jeho nárok premlčaný nie je.

K žalobe priložil výzvu č. 21/2022 s doručenkou, výzvu č. 22/2022 s doručenkami, oznámenia o poistnom plnení zo dňa 16.3.2022, potvrdenia o nemocenských dávkach vyplatených žalobcom za obdobie od

10.12.2018 do 14.4.2019 a od 10.12.2018 do 28.2.2019, rozsudok Okresného súdu Košice II zo dňa 22.9.2020, sp.zn.: 6T/33/2019 s doložkou právoplatnosti.

2. Súd vo veci vydal platobný rozkaz, proti ktorému podali obaja žalovaní riadne a včas odpor.

3. Žalovaný v 2. rade namietal, že dávky vyplatené v mesiacoch január a február 2019 sú premlčané. Podľa neho k dopravnej nehode malo dôjsť 8.12.2018 a žaloba bola podaná dňa 5.4.2023, teda viac ako 4 roky od dopravnej nehody, čo znamená že nárok je podľa neho premlčaný. Ďalej poukázal na to, že žalobca mal v trestnom konaní vedenom proti žalovanému v 1. rade postavenie poškodeného a teda mal vedomosť o vinníkovi dopravnej nehody a to bez ohľadu na trestný rozsudok. Navyše žalovaný v 1. rade svoje zavinenie v celom rozsahu priznal aj v zázname o dopravnej nehode, ktoré bolo doručené žalovanému v 2. rade dňa 21.12.2018 a rovnako tak aj počas celého priebehu trestného konania svoje zavinenie nepopieral. Je teda názoru, že všetkým dotknutým subjektom bol vinník dopravnej nehody známy od dňa 8.12.2018. Z hľadiska začatia plynutia premlčacej doby je preto podľa neho trestný rozsudok bez právneho významu. Doplnil, že žalobca si v trestnom konaní neuplatnil nárok na náhradu škody proti nemu – žalovanému v 2. rade. Existencia a priebeh trestného konania teda podľa neho nemajú vplyv na plynutie premlčacej doby na náhradu škody voči nemu a to osobitne s poukazom na to, že nebol účastníkom trestného konania. Podľa neho prípadné spočívanie premlčacej doby v adhéznom konaní je možné uplatniť výlučne voči subjektu, voči ktorému je vedené trestné konanie. V závere dodal, že aj samotná výška t.j. primeranosť regresného nároku žalobcu ako poisťovne podlieha osobitnému súdnemu prieskumu.

Žalovaný navrhol pripojiť spis Okresného súdu Košice II, sp.zn.: 6T/33/2019 a k odporu priložil oprávnenie konať za spoločnosť, splnomocnenie pre právneho zástupcu, odpovede žalobcu na vyjadrenia žalovaného v 2. rade, záznam o dopravnej nehode, technický preukaz vozidla, vyjadrenia žalovaného v 2. rade zo dňa 13.4.2022.

4. Žalovaný v 1. rade v odpore uviedol, že žalovaný v 2. rade si voči nemu v súvislosti s poskytovaním poistného krytia neuplatňoval žiadne nároky na náhradu poistného plnenia alebo jej časti, nakoľko u neho nevznikli žiadne také skutočnosti, ktoré by žalovaného v 2. rade oprávňovali na takýto postup podľa povinného zmluvného poistenia. Je toho názoru, že žalovaný v 2. rade uzatvorením povinného zmluvného poistenia s ním prevzal na seba povinnosť plnenia za neho v zmysle § 4 zákona č. 381/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov – o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoPZP“). Upriamil pozornosť súdu na § 15 ZoPZP, zmysle ktorého je žalobca zákonom oprávnený si svoje nároky uplatňovať priamo proti žalovanému v 2. rade ako jeho poisťovateľovi. Nie je mu zrejme, že z akého dôvodu sa žalobca snaží v tomto konaní uplatňovať svoje nároky aj voči nemu, hoci má sám vedomosť a znalosť o krytí a plnení žalovaným v 2. rade. Pripojil sa k vnesenej námietke premlčania. Je podľa neho nedôvodné, aby žalobca si uplatňoval nároky spoločné proti žalovanému v 2. rade aj voči nemu. Je toho názoru, že nie je pasívne vecne legitimovaný v spore, nakoľko uzavretím poistenia so žalovaným v 2. rade nastupuje za neho práve žalovaný v 2. rade, kde je evidentné, že žalovaný v 2. rade v zásade koná v jeho mene a všetky nároky žalobcu likviduje žalovaný v 2. rade.

5. Žalobca na odpory žalovaných reagoval jeho replikou, v ktorej uviedol, že žalovaný v 1. rade je pasívne vecne legitimovaný lebo svoj nárok si môže uplatniť proti hociktorému z nich alebo aj proti nim obom súčasne. Je toho názoru, že nároky proti žalovaným sú každý z iného právneho dôvodu a preto ich nemožno stotožňovať ani vo vzťahu k otázke premlčania. Proti žalovanému v 1. rade ako škodcovi ide o nárok z titulu náhrady škody a proti žalovanému v 2. rade ako poisťovateľovi ide o právo na plnenie stanovené § 15 ZoPZP. Podľa neho aj žalovaný v 2. rade v svojom odpore pripúšťa, že nárok na náhradu škody voči žalovanému v 1. rade v trestnom konaní mohol spočívať a nie je premlčaný.

K námietke premlčania uviedol, že nesúhlasí s tvrdením žalovaného v 2. rade, že vinník nehody bol známy od 8.12.2018, keďže v trestnom konaní bol pribratý znalec z odboru cestnej dopravy, ktorý má objektívne posúdiť, čím bol vyvolaný vznik dopravnej nehody z technického hľadiska. Vzhľadom na uvedené nesúhlasí s tvrdením, že z hľadiska plynutia premlčacej doby je trestný rozsudok bez právneho významu. Podľa neho práve trestným rozsudkom bolo určené, že žalovaný v 1. rade je vinníkom dopravnej nehody.

Žalobca súhlasil s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania.

6. Na vyjadrenie žalobcu reagoval iba žalovaný v 2. rade, ktorý vo svojej duplike zotrval na svojich tvrdeniach a argumentácii. Dodal, že sa ohradzuje voči tvrdeniu žalobcu, ktorý uviedol, že aj podľa žalovaného v 2. rade nárok proti žalovanému v 1. rade premlčaný nie je. Z jeho odporu vyplýva, že iba poukazoval na prípadné, možné či hypotetické spočívanie premlčacej doby v adhéznom konaní voči subjektu, voči ktorému je vedené trestné konanie a teda voči žalovanému v 1. rade. Obsahom jeho argumentácie použitej v odpore bolo ozrejmienie vplyvu existencie a priebehu trestného konania na plynutie premlčacej doby vo vzťahu k žalovanému v 2. rade. Podľa neho bolo zavinenie dopravnej nehody žalovaným v 1. rade nespornou skutočnosťou už od vzniku dopravnej nehody.

7. Súd pripojil trestný spis Okresného súdu Košice II a umožnil stranám sporu do neho nahliadnúť v poskytnutej 30 dňovej lehote od doručenia oznámenia.

8. Po uplynutí lehoty na nahliadnutie do spisu žalobca opätovne oznámil súdu, že súhlasí s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania.

9. Žalovaný v 2. rade taktiež súhlasil s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania. Poukázal zároveň na obsah pripojeného spisu a to aj na podanie žalobcu označené ako potvrdenie o výške vyplatených dávok po 31.12.2018 zo dňa 4.4.2019, prílohou ktorého bol Hlásenie úrazu a správa polície. Priebeh okolností úrazového deja nepochybne vyplývajú aj zo žalobcom priloženého hlásenia úrazu a správy z polície. Podľa neho žalobca už pred spracovaním potvrdenia zo dňa 4.4.2019 disponoval všetkými informáciami potrebnými pre uplatnenie si nároku na náhradu škody. Obdobné potvrdenie vo vzťahu k poškodenej je žalobcom datované dňom 11.4.2019. Žalovaný v 1. rade v Zázname o dopravnej nehode podpísaný žalovaným v 1. rade dňa 20.12.2018, označil seba za vinníka nehody. Spomínané potvrdenia boli vystavené vo veci uplatňovania práva žalobcu na náhradu škody voči 3. osobe, ktorá mu vznikla výplatom dávok v dôsledku jej zavineného protiprávneho konania. Podľa neho je teda nepochybné, že žalobca najneskôr k dátumu vystavenia potvrdenia, t.j. 4.4.2019 vedel o zavinení žalovaného v 1. rade a o výplate dávok nemocenského poistenia. Podľa neho zo zápisnice o výsluchu žalobcu zo dňa 9.4.2019 v trestnom konaní vyplýva, že žalobca špecifikoval tak dávky, ktoré boli vyplatené za predmetné obdobie obom poškodeným. Taktiež poukázal na zjavnú vadu uplatneného nároku na náhradu škody, keď žalobca si uplatnil nárok na náhradu škody za poskytnutú zdravotnú starostlivosť obom poškodeným, pričom žalobca neposkytol poškodeným žiadnu zdravotnú starostlivosť a preto je uvedený právny titul na náhradu škody zjavne nesprávny. Uvedené podľa neho jednoznačne potvrdzuje aj obsah zápisnice o hlavnom pojednávaní, kde súd nepripustil zástupcu žalobcu ako poškodeného na hlavné pojednávanie, lebo si uplatňuje právo poškodeného osoba, ktorej toto právo zrejme nepatrí, tak súd uznesením vysloví, že túto osobu ako poškodeného na hlavné pojednávanie nepripúšťa. Výplatu nemocenských dávok – dávok sociálneho poistenia nie je možné zamieňať s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, na preplatenie ktorej má nárok príslušná zdravotná poisťovňa. Z uvedeného dôvodu podľa neho nemohlo dôjsť ani k pretrhnutiu premlčacej doby proti žalovanému v 1. rade. Uvedené je potvrdené aj v trestnom rozsudku, pričom týmto rozsudkom je podľa žalovaného súd v civilnom konaní viazaný. Keďže si žalobca neuplatnil riadne svoj nárok na náhradu škody proti žalovanému v 1. rade v trestnom konaní, nebol so svojím nárokom na náhradu škody odkázaný na jeho uplatnenie v civilnom konaní. Keďže žalobca ako poškodený mal oprávnenie nahliadnúť do pripojeného trestného spisu, je jeho argumentácia o tom, že sa o zavinení žalovaného v 1. rade dozvedel z rozsudku je preto nielen zavádzajúca, ale aj nesprávna.

10. Žalovaný v 1. rade na vyjadrenia žalobcu a žalovaného v 2. rade nereagoval. Žalovaný bol opakovane vyzývaný, aby sa vyjadril, že či súhlasí s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania a či navrhuje vykonanie ďalších dôkazov. Zároveň bol poučený, že ak sa v stanovenej lehote nevyjadrí, tak sa bude predpokladať, že súhlasí a nemá námietky proti rozhodnutiu bez nariadenia pojednávania. Žalovaný na takéto výzvy zo dňa 31.7.2023 a 30.10.2023 nijak nereagoval.

11. Nakoľko strany sporu súhlasili s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania, súd rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania a rozsudok verejne vyhlásil dňa 1.12.2023.

12. Súd vykonal dokazovanie predloženými listinnými dôkazmi a pripojeným spisom Okresného súdu Košice 2, sp.zn.: 6T/33/2019 a na základe vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav:

13. Medzi stranami bola sporná pasívna legitímácia žalovaného v 1. rade a premlčanie nároku žalobcu.

14. Výzvami zo dňa 9.3.2022 vyzval žalobca žalovaných na úhradu sumy vo výške 3 154,46 Eur a 736,90 Eur za vyplatenie nemocenských dávok poškodeným.

15. Oznámeniami zo dňa 16.3.2022 žalovaný v 2. rade oznámil žalobcovi plnenie v rozsahu 513,70 Eur a v rozsahu 1 985,10 Eur.

16. Z potvrdení o nemocenských dávkach vyplatených žalobcom poškodeným za obdobie od 10.12.2018 do 14.4.2019 a za obdobie od 10.12.2018 do 28.2.2019 vyplýva, že poškodenému F. G. boli vyplatené nemocenské dávky vo výške 3 154,40 Eur a poškodenej B. H. boli vyplatené nemocenské dávky vo výške 736,90 Eur.

17. Rozsudkom Okresného súdu Košice II zo dňa 22.9.2020, sp.zn.: 6T/33/2019 bol žalovaný v 1. rade uznaný vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného zákona, začo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov s podmieneným odkladom a stanovenou skúšobnou dobou v trvaní 18 mesiacov a bol mu uložený trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel na dobu 30 mesiacov. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 22.9.2020, lebo všetky prítomne osoby sa vzdali práva na podanie odvolania.

18. Vyjadreniami k oznámeniam o poistnom plnení zo dňa 6.4.2022 žalobca žiadal žalovaného v 2. rade o vysvetlenie a prehodnotenie oprávnenosti jeho nároku a doplatenie sumy 1 169,30 Eur a sumy 223,20 Eur.

19. Podľa záznamu o dopravnej nehode, nehodu zaviniť žalovaný v 1. rade. Záznam o dopravnej nehode je podpísaný žalovaným v 1. rade. Zo záznamu taktiež vyplýva, že vozidlo žalovaného v prvom rade bolo poistené u žalovaného v 2. rade.

20. Podľa technického preukazu vozidla, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda je držiteľom vozidla žalovaný v 1. rade.

21. Žalovaný v 2. rade svojimi vyjadreniami zo dňa 13.4.2022 oznámil žalobcovi, že mu neplnil z dôvodu, že jeho nárok je v časti premlčaný, pričom ide o tú istú argumentáciu, ktorú zároveň žalovaný v 2. rade uplatnil v odpore a ďalších svojich vyjadreniach v tomto konaní.

22. Zo zápisnice o výsluchu žalobcu zo dňa 9.4.2019 vyplýva, že splnomocnený zástupca žalobcu bol pred začiatkom výsluchu upovedomený vyšetrovateľom, že voči žalovanému v 1. rade bolo vznesené obvinenie za prečin ublíženia na zdraví. Žalobca si v trestnom konaní žiadal náhradu škody vo výške spolu 2 667,60 Eur za poskytnutú zdravotnú starostlivosť obom poškodeným – B. H. a E. F. G. a so zmlerom súhlasil.

23. Z uznesenia o začatí trestného stíhania zo dňa 8.12.2018 vyplýva, že bolo začaté trestné stíhanie proti žalovanému v 1. rade.

24. Z upovedomenia o začatí trestného stíhania zo dňa 8.12.2018 s doručenkou podpísanou žalobcom dňa 9.4.2019, že žalobca bol upovedomený o začatí trestného stíhania proti žalovanému v prvom rade dňa 9.4.2019.

25. Z uznesenia o vznesení obvinenia zo dňa 8.2.2019, vyplýva, že proti žalovanému v 1. rade bolo vznesené obvinenie za prečin ublíženia na zdraví.

26. Z upovedomenia o vznesení obvinenia zo dňa 8.2.2019 s doručenkou podpísanou žalobcom dňa 9.4.2019 vyplýva, že žalobca bol upovedomený o vznesení obvinenia proti žalovanému v 1. rade ku dňu 9.4.2019

27. Zo zápisnice o výsluchu obvineného zo dňa 5.3.2019 bolo zistené, že žalovaný v 1. rade sa priznal k tomu, že zrazil poškodených a že o tom upovedomil do 15 dní svoju poisťovňu.

28. Zo zápisnice o výsluchu svedka A. B. zo dňa 11.1.2019 a 13.2.2019 bolo zistené, že svedkyňa – dcéra žalovaného v 1. rade videla ako jej otec – žalovaný v 1. rade zrazil poškodených.

29. Zo zápisnice o výsluchu svedka I. J. zo dňa 15.1.2019 a 3.4.2019 bolo zistené, že bol šofér autobusu, ktorý dával prednosť skupine chodcov a videl ako žalovaný v 1. rade nebrzdil a zrazil poškodených na prechode.

30. Zo zápisnice o výsluchu svedka K. L. zo dňa 15.1.2019 a 9.4.2019 bolo zistené, že bol jedným zo skupiny chodcov, ktorí išli spolu z poškodenými cez prechod pre chodcov a videl ako auto žalovaného v 1. rade zrazilo poškodených.

31. Zo zápisnice o výsluchu svedka M. B. zo dňa 16.1.2019 a 21.3.2019 bolo zistené, že bola jedna z chodcov a videla ako pred ňou auto žalovaného v 1. rade narazilo do nohy ženy a potom auto začalo brzdiť, ale nabralo jedného pána, ktorý išiel cez prechod ako prvý.

32. Podľa znaleckého posudku č. 12/2019 vyhotoveného znalcom E. N. K. zo dňa 8.2.2019, vyplýva, že technickou príčinou dopravnej nehody bolo neprispôsobenie rýchlosti vozidla primeranej rozhl'adu vodiča na chodcov prechádzajúcich v tesnej blízkosti priechodu pre chodcov, na ktorý upozorňovala dopravná značka IP6 I blikajúce svetlo. Vodič mohol nehode zabrániť prispôobením rýchlosti vozidla aktuálnemu dohľadu, ktorá bola do 28,2 až 31,9 km/h. Je potrebné poukázať na skutočnosť, že rozhl'adové pomery neboli výrazne zle, keď vodič autobusu Eurobus pred priechodom zastavil a dal prednosť chodcom. Chodci mohli nehode zabrániť, keby sa pred vstupom do protismernej časti vozovky presvedčili, či môžu byť ohrození vozidlom prichádzajúcim z pravej strany.

33. Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní zo dňa 22.9.2023 bolo zistené, že zástupca žalobcu nebol prítomný na hlavnom pojednávaní, pričom doručenie bolo vykázané dňa 11.8.2020. Súd uznesením nepripustil poškodených na hlavné pojednávanie, medzi ktorými bol aj zástupca Sociálnej poisťovne. Toto rozhodnutie nebráni uplatneniu ich nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom. Na tomto pojednávaní žalovaný v prvom rade urobil vyhlásenie, že je vinný zo spáchania skutku a Súd na návrh prokurátora prijal vyhlásenie žalovaného v prvom rade.

34. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že nárok žalobcu je premlčaný.

35. Podľa § 15 ods. 1, 2 ZoPZP, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. Na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila.

36. Podľa rozhodnutia NS SR zo dňa 21.10.2020, sp.zn.: 4Cdo/5/2020, v spore o náhradu škody podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení sú pasívne legitimovaní poistený škodca aj poisťiteľ. Poškodený má možnosť voľby, či bude žalovať poisteného škodcu, alebo iba poisťiteľa, či poisteného škodcu a poisťiteľa súčasne.

37. Podľa § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov – o sociálnom poistení (ďalej len „ZoSP“), sociálna poisťovňa má právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania; výšku škody preukazuje Sociálna poisťovňa potvrdením príslušnej organizačnej zložky Sociálnej poisťovne o výške vyplatených dávok.

38. Podľa § 238 ods. 5 ZoSP, Právo Sociálnej poisťovne voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá vznikla Sociálnej poisťovni výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania, sa premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, keď Sociálna poisťovňa zistila, že dávky boli vyplatené v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb, a keď sa dozvedela o tom, kto za vznik škody zodpovedá, najneskôr uplynutím desiatich rokov odo dňa vyplatenia dávok.

39. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.5.2010, sp.zn.: 1Cdo 82/2009 (R 16/2014), poškodený sa dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá (§ 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka), v okamihu preukázateľného získania informácie o skutkových okolnostiach, na základe ktorých si

môže urobiť dostatočný úsudok o tom, konkrétne ktorá fyzická alebo právnická osoba za škodu zodpovedá; v uvedenom okamihu nemusí byť daná z rozhodnutia súdu vyplývajúca nespochybniteľná istota poškodeného o zodpovednom subjekte a o jeho zodpovednosti.

40. Podľa rozhodnutia Krajského súdu v Nitre zo dňa 20.10.2020, sp.zn.: 12Co/22/2020, Ustanovenie § 238 ods. 1 zákona o sociálnom poistení zakladá regresný nárok sociálnej poisťovne voči tretím osobám, ak sú splnené zákonné predpoklady v ňom uvedené. Poskytovaním dávok nemocenského poistenia alebo dôchodkového zabezpečenia, na základe ktorých vznikol oprávneným osobám nárok v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb, nepochybne sociálnej poisťovni vzniká majetková ujma. V súdnom konaní pri uplatnení nároku poisťovne súd musí skúmať splnenie obdobných podmienok ako v prípadoch náhrady škody (vznik škody, konanie tretej osoby, príčinná súvislosť medzi konaním tretej osoby a vznikom škody a zavinenie), no aj napriek tomu s ohľadom na úpravu v ustanoveniach zákona o sociálnom poistení a s ohľadom na celkovú koncepciu tohto právneho predpisu nejde o klasické právo poškodeného na náhradu škody, ako ho má na mysli Občiansky zákonník v ustanovení § 420 a nasl. Tento regresný nárok je svojím charakterom samostatným nárokom na náhradu škody majúceho povahu špeciálneho ustanovenia vo vzťahu k ustanoveniam Občianskeho zákonníka o náhrade škody.

41. Podľa rozhodnutia Krajského súdu v Trnave zo dňa 12.4.2022, sp.zn.: 24CoCsp/57/2021:

31. Otázku vedomosti o škodcovi v rámci začatia plynutia subjektívne premlčacej lehoty riešil obdobne aj rozsudok NS SR sp. zn. 1Cdo 82/2009, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk a rozhodnutí NS a súdov SR č. 2/2014 pod č. R 16/2014. V predmetnej veci Najvyšší súd ustálil, že poškodený sa dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá hneď ako získa informáciu, na základe ktorej si môže urobiť úsudok o osobe konkrétneho škodcu, teda len čo získa vedomosť o skutkových okolnostiach rozhodujúcich pre vymedzenie zodpovedného subjektu, teda len čo získa vedomosť o skutkových okolnostiach, ktoré sú spôsobilé urobiť takýto záver o možnej zodpovednosti určitého subjektu. Nemusí ísť priamo o zistenie, stačí, aby skutkové okolnosti, ktorými poškodený disponuje, mohli viesť k záveru o určení zodpovedného subjektu (nejde teda o nespochybniteľnú istotu v určení zodpovednej osoby). V právnej vete NS SR ustálil, že poškodený sa dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá (§ 106 ods. 1 OZ), v okamihu preukázateľného získania informácie o skutkových okolnostiach, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, ktorá určitá (konkrétne) osoba za škodu zodpovedá. Nemusí však ísť o nespochybniteľnú istotu o takomto zodpovedajúcom subjekte. Skutočná vedomosť o osobe zodpovedajúcej za škodu, ktorou žalobca disponoval, v tom čase nepochybne stačila na podanie žaloby. Nebol teda daný dôvod, aby sa plynutie (subjektívnej) premlčacej doby práva na náhradu škody začalo odvíjať až od právoplatnosti rozsudku NS SR. V predmetnej veci NS SR teda ustálil, že v prípade prebiehajúceho trestného konania sa poškodený nedozvie o okolnostiach rozhodných pre plynutie premlčacej doby až právoplatnosťou trestného rozsudku, ale okamihom, kedy sa tieto okolnosti skutočne dozvie. Aj keď až právoplatným rozhodnutím v trestnom konaní je rozhodnuté o vine obžalovaného, neplatí automaticky, že až týmto dátumom sa poškodený dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá. Dátum právoplatnosti rozhodnutia je závislý od procesných okolností, ktoré nastali v priebehu konania a s vedomosťou poškodeného o škode a škodcovi priamo nesúvisí. Znalosť poškodeného o osobe škodcu sa viaže k okamihu, keď dostal informáciu, na základe ktorej si môže urobiť úsudok, ktorá konkrétne osoba za škodu zodpovedá.

32. Prvoinštančný súd napriek uvedenému judikatórnemu publikovanému rozhodnutiu NS SR, v odôvodnení preskúmaného rozsudku prijal rozporný záver, že jednoznačnou skutočnosťou, kedy bolo zrejme žalobcovi, že žalovaní sa dopustili protiprávneho konania, ktorý bol trestným činom a jeho následkom bola škoda spôsobená žalobcovi tým, že až právoplatnosťou rozsudku v trestnom konaní bolo nepochybne zrejmé a jasné, a to v dôsledku súdneho rozhodnutia, že sa protiprávneho konania dopustili žalovaní a že toto konanie je trestným činom, ktorého následkom bol vznik škody. Prvoinštančný súd teda v rozpore s citovanými judikatórnymi závermi Najvyššieho súdu hovorí o potrebe nepochybnej a jasnej istoty o osobe škodcu viazanej na právoplatnosť rozsudku v trestnom konaní.

42. Podľa rozhodnutia Krajského súdu v Trnave zo dňa 30.3.2022, sp.zn.: 23Co/22/2021,

32. Ustanovenie § 238 ods. 5 zákona o sociálnom poistení upravuje objektívnu desaťročnú premlčaciu lehotu, ktorá plynie odo dňa výplaty dávok a subjektívnu trojročnú premlčaciu lehotu, ktorá je viazaná na moment, keď Sociálna poisťovňa zistí sumu vyplatených dávok a dozvedela sa o tom, kto za vznik škody zodpovedá. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby môže byť teda rozdielny vo vzťahu k vedomosti poškodeného o škodcovi a k jeho vedomosti o škode. Pri posudzovaní otázky, kedy sa Sociálna poisťovňa ako poškodený dozvedela o tom, kto za škodu zodpovedá, treba vychádzať zo skutočnej vedomosti poškodeného o tomto prvku; nestačí teda len možnosť dozvedieť sa o ňom. Predmetné ustanovenie vychádza teda z predpokladu, že od osoby, ktorá vie o vzniku škody, možno požadovať, aby nárok uplatnila, akonáhle má k dispozícii také informácie o okolnostiach vzniku škody, z ktorých sa javí dostatočne pravdepodobná zodpovednosť určitej konkrétnej osoby.

43. V prvom rade sa súd zaoberal námietku žalovaného v 1. rade ohľadom jeho pasívnej vecnej legitímácie v konaní a dospel k záveru, že žalovaný v 1. rade je pasívne vecne legitímovaný v konaní a to s poukazom na vyššie citované rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 21.10.2020, sp.zn.: 4Cdo/5/2020, ktorý ustálil, že v prípade škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla sa môže poškodený žalobu domáhať náhrady škody ako proti škodcovi, tak aj proti poisťovni alebo aj proti obom súčasne.

44. Následne sa súd zaoberal námietkou žalovaných ohľadom premlčania nároku žalobcu a je toho názoru, že nárok žalobcu je premlčaný. S poukazom na vyššie citované rozhodnutia súdov vyššej inštancie ako aj hlavne na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.5.2010, sp.zn.: 1Cdo/82/2009, R 16/2014 možno konštatovať, že rozhodovacia prax súdov vo vzťahu k začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby ustálila moment, kedy poškodený preukázateľne získal informáciu o skutkových okolnostiach, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, ktorá určitá konkrétna osoba za škodu zodpovedá. Nemusí byť daný dôvod, aby plynutie subjektívnej premlčacej doby u práva na náhradu škody sa začalo odvíjať od právoplatnosti rozhodnutia v trestnom konaní.

45. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že žalobca preukázateľne získal informáciu o skutkových okolnostiach, na základe ktorých si mohol urobiť dostatočný úsudok o tom, že kto konkrétne za škodu zodpovedá už najneskôr dňa 9.4.2019, odkedy bol jeho zástupcom podpísaný záznam o preštudovaní vyšetrovacieho spisu. Z výsledkov vyšetrovania bolo celkom zrejmé, že vinníkom nehody bol práve žalovaný v 1. rade. Uvedené vyplýva zo záznamu o dopravnej nehode, kde sa žalovaný v 1. rade sám označil za vinníka nehody. Z výsluchov svedkov taktiež vyplýva, že aj zodpovedným subjektom je evidentne žalovaný v 1. rade. Aj samotný Znalecký posudok označil za technickú príčinu nehody neprispôsobenie rýchlosti vozidla žalovaného v 1. rade primeranej rozhladu vodiča na chodcov prechádzajúcich v tesnej blízkosti prechodu pre chodcov, na ktorý upozorňovala dopravná značka. Navyše rozhladové pomery neboli výrazne zlé, keď vodič autobusu pred príchodom zastavil a dal prednosť chodcom. Zo záverov znaleckého posudku tak nemohla byť pochybnosť o vine žalovaného v 1. rade, mohla vzniknúť pochybnosť maximálne o rozsahu spoluzavinenia. Súd je tak názoru, že žalobca najneskôr od dňa 9.4.2019 si mohol urobiť dostatočný úsudok o tom, že za škodu zodpovedá žalovaný v 1. rade. Subjektívna premlčacia doba tak začala plynúť 10.4.2019 a uplynula dňa 10.4.2022. Žaloba bola podaná na súde a doručovaná súdu až 6.4.2023, teda po uplynutí trojročnej subjektívnej premlčacej doby.

46. Podľa § 256 ods. 3, 4 zákona č. 301/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov – Trestný poriadok (ďalej len „TP“), ak uplatňuje práva poškodeného osoba, ktorej toto právo zrejme nepatrí, vysloví súd uznesením, že túto osobu ako poškodeného na hlavné pojednávanie nepripúšťa. Také rozhodnutie nebráni uplatneniu nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom. Podľa odseku 3 postupuje súd aj vtedy, ak bránia účasti poškodeného okolnosti uvedené v § 46 alebo § 47.

47. Ak žalobca tvrdí, že uplatnením nároku na náhradu škody ním ako poškodeným v rámci trestného konania (v adhéznom konaní) došlo k spočívaniu, či pretrhnutiu plynutia premlčacej doby, tak s tým sa súdu nestotožňuje s poukazom na argumentáciu žalovaného v 2. rade. Ako to vyplýva z pripojeného trestného spisu, tak žalobca si síce uplatnil svoj nárok na náhradu škody v trestnom konaní avšak neuplatnil si ho riadne v dôsledku čoho súd v trestnom konaní žalobcu ani nepripustil na hlavné pojednávanie. Dôvodom bolo zjavne to, že žalobca si uplatňoval nárok na náhradu škody z titulu poskytnutej zdravotnej starostlivosti, pričom v skutočnosti išlo o výplatu dávok nemocenského poistenia, čo je zásadný rozdiel. V danom prípade išlo o zjavne nesprávne uplatnený nárok. Keďže

žalobca si neuplatnil riadne svoj nárok na náhradu škody proti žalovanému v 1. rade v trestnom konaní, nebol tak zo svojich nárokov na náhradu škody odkázaný na civilný proces ako to vyplýva z trestného rozsudku.

48. Podľa § 220 ods. 2 CSP, súd v rozsudku uviedol iba dôvody, ktorými dal odpoveď na podstatné skutkové a právne tvrdenia strán, uviedol, ktoré iné tvrdenia strán neakceptoval ako podstatné pre rozhodnutie, o ktoré zistenia oprel svoje rozhodnutie a ktoré tvrdenia neodôvodňujú ich uplatnenie pre navrhované rozhodnutie vo veci alebo navrhovaný procesný postup. Povinnosťou súdu je v dôvodoch rozsudku uviesť a vyhodnotiť iba tie tvrdenia, dôkazy a návrhy strán, ktorým súd priznáva závažnosť a podmienku nevyhnutnosti pre presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia vo veci. Z uvedeného dôvodu na otázky, ktoré tento charakter nespĺňajú, súd nemusí dať v odôvodnení rozsudku odpoveď a ani sa o nich zmieňovať.

49. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

50. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

51. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

52. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

53. O náhrade trov konania súd rozhodol tak, že úspešnému žalovanému v 1.rade proti žalobcovi súd nepriznal právo na náhradu trov konania, nakoľko z obsahu spisu je zrejme, že žalovanému v 1.rade nevznikli žiadne preukázateľné, odôvodnené a účelné vynaložené výdavky v súvislosti s bránením jeho práva.

Žalovanému v 2.rade proti žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%, lebo žalovaný v 2.rade bol v konaní plne úspešný.

Zároveň súd v závere dodáva, že z obsahu spisu, ani z tvrdení strán nevyplývajú skutočnosti, ktoré by odôvodňovali aplikáciu § 257 CSP – dôvody hodné osobitného zreteľa. O výške náhrady trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia odvolanie na Okresný súd Trebišov (§ 362 ods.1 CSP).

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v ods. 1, ak táto vada má vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.